UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Foro Competenti. Titvlvs II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

CLEMENTINARVM
LIBER SECVNDVS.
DE JUDICIIS.
TITVLVS PRIMVS.
CAPIT. I.

Conſtitutio Bonifacii, quæ habet, quòd citationes etiam extra dies ſolennes publicæ factæ demandato Papæ, in audientia literarum Apoſtolicarum, vel papali palatio, affixæ januis majoris eccleſiæ loci, in quo Papa cum curia ſua degit, arctent citatum, ac ſi ad eum perſonaliter deveniſſent: reſtringitur ad eos, qui impediunt, ne ad eos poßit citatio pervenire, vel quorum domicilium tutè non poteſt adiri. Ioannes Andreas.

Clemens V. *In Concilio Vienenſi.*

DVdum *a* Bonifacius Papa VIII. prædeceſſor noſter conſtituit, ut citationes auctoritate Apoſtolica de perſonis quibuſcunque, ac etiam undecunque ad inſtar edictorum in albo prætoris propoſitorum, etiam extra dies ſolennes, in quibus Romani Pontifices proceſſus conſueverunt facere generales, ipſo Papa ſpecialiter & ex certa ſcientia id mandante factæ, in Apoſtolicarum audientia publica literarum, vel in papali palatio, publicè poſtmodum majoris eccleſiæ loci, in quo Romanus Pontifex cum ſua curia reſidebit, januis affligendæ, ſic valeant æque arctent citatos poſt lapſum terminum *b*, quem (conſiderata diſtantia locorum) citationibus ipſis apponi convenit competentem, ac ſi ad eos perſonaliter deveniſſent. Quia verò ſtatutum ipſum rationabiliter editum, propter malitiam temporis tunc inſtantis, nonnullis nimis rigoroſum videtur: Nos rigorem ipſum mansuetudine temperantes, idem ſtatutum, & præfatum modum citandi reſtringimus ad illos tantùm, & in illis locum volumus ſibi vendicare, qui faciunt, impediunt, vel procurant per ſe vel per alios quoquo modo, ne ad eos poſſit citatio pervenire: vel quorum domicilia ſive loca non poſſunt tutè liberéve adiri. Porrò ei, quod circa citationes abſentium, tam diebus ſolennibus, quàm aliis, eccleſia *c* Romana diverſis ex cauſis interdum facere conſuevit, per præſentem conſtitutionem ſeu moderationem, in nullo volumus derogari.

CAP. II.

In cauſis etiam pendentibus beneficialibus, decimarum, matrimonialibus, & uſurarum, & ipſas tangentibus, procedi poteſt ſimpliciter & de plano, abſque judiciorum ſtrepitu & figura. Ioann. Andreas.

Idem.

DIſpendioſam prorogationem litium (quam interdum ex ſubtili ordinis judiciarii obſervatione cauſarum docet experientia provenire) reſtringere in ſubſcriptis caſibus cupientes: Statuimus, ut in cauſis ſuper electionibus, poſtulationibus, vel proviſionibus, aut ſuper dignitatibus, perſonatibus, officiis, canonicatibus, vel præbendis, ſeu quibuſvis beneficiis eccleſiaſticis, aut ſuper decimis, ad quarum etiam præſtationem poſſunt, qui tenētur ad eas, præmoniti cenſura eccleſiaſtica coerceri, necnon ſuper matrimoniis vel uſuris, & eas quoquo modo tangentibus ventilandis, procedi valeat de cætero ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu judicii & figura: Volentes non ſolùm ad futura negotia, ſed ad præſentia, & adhuc etiam per appellationem pendentia hoc extendi.

DE FORO COMPETENTI.
TITVLVS II.
CAP. I.

Concedit concilium certo caſu Epiſcopis expulſis à ſuis ſedibus, quòd in locis aliarum diœceſum, ſervata forma, quam limitat, poſſint procedere contra expulſores, conſiliatores, & fautores, & inter ſubditos jus dicere. Ioa. And.

Clemens V. *In Concilio Vienenſi.*

QVamvis ſacris canonibus ſit generaliter interdictum, ne quis Epiſcopus juriſdictionem in diœceſi exerceat aliena: nos tamen Epiſcopis, qui a ſuis ſedibus protervia impiorum expulſi non audent propter metum perſequentium in ſuis civitatibus vel diœceſibus, aut earum parte aliqua reſidere, nec juriſdictionem ad ſe ſpectantem per ſe vel per alium inibi exercere: ne injuria in eorum expulſione ipſorum irrogata eccleſiis hoc prætextu remaneat impunita, duximus indulgendum, ut in diœceſibus alienis, in civitatibus videlicet, vel locis inſignibus ſuis eccleſiis vicinioribus, in quibus poterunt ſecurè morari, & juriſdictionem ſuam liberè exercere poſſint, contra ſuos expulſores, & eorum iu hac parte conſiliarios & fautores (dummodo civitates, vel loca hujuſmodi eiſdem expulſoribus, conſiliariis, & fautoribus ſint ſecura, & ipſi perſonaliter vel ad domum, ſi hoc tutè fieri valeat: alioquin publicè in eccleſia cathedrali loci vel domicilii eorundem citati fuerint) liberè procedere, prout juſtitia ſuadebit.

a *Modus citandi per edictum in forma hujus Clement. locum habet in ſolo Papa, ut not. hic Zabarella. cum videto.* b *al. terminum.* c *In quodam manuſcripto ita: Eccleſia Rom. diverſis ex cauſis proceſſus interdum, &c.*

Si verò dicti Epiſcopi auſi non fuerint hujuſmodi ſuos expulſores, vel eorum conſiliarios & fautores dicto modo citare, vel ipſi malitioſè impedimentum præſtiterint, ne potuerint ſic citari: licitum ſit eiſdem Epiſcopis, ut expulſores, conſiliarios, & fautores eoſdem diebus aliquibus dominicis vel feſtivis, cùm populus convenerit ad divina, ut ſic facta citatio ad eos pervenire veriſimilius a præſumatur, citent vel citari faciant publicè in eccleſiis civitatum vel locorum inſignium prędictorum, & procedant deindè contra ipſos, ſi citati taliter ſtatuto ipſis peremptorio termino competenti coram eiſdem Epiſcopis noluerint comparere, acſi citati legitimè aliàs extitiſſent.

Eiſdem etiam Epiſcopis indulgemus, ut inter ſuos ſubditos (ne ob defectum juſtitiæ diſpendium aliquod patiantur) poſſint in diœceſibus alienis, in quibus moram traxerint (dummodo per ſe vel per alium hoc in ſuis propriis diœceſib. facere non audeant, vel non poſſint) juriſdictionem ſuam omnimodam exercere. Ita tamen, quòd ſubditi, qui expulſores vel eorum fautores, aut conſiliarii non fuerint, ultra duas dietas à fine ſuæ diœceſis non trahantur. Volumus inſuper, ut ante omnia à diœceſanis locorum, in quibus moram traxerint, petant licentiam in præmiſſis: quam ſi obtinere nequiverint b, procedant nihilominus, prout ſuperiùs eſt expreſſum. Sanè ſi prædicti Epiſcopi aſſeruerint, ſe non fuiſſe auſos præfatos expulſores, conſiliarios, vel fautores, perſonaliter, vel ad domum, aut publicè (ut præmittitur) in eorum eccleſia cathedrali citare: vel ipſos malitioſè præſtitiſſe impedimentum, ne per eos potuerint ſic citari, aut quòd in ſuis diœceſibus juriſdictionem per ſe vel per alium contra ipſos exercere nequeunt, vel non audent: ſtari ſuper his volumus aſſertionibus eorundem. Ipſis diſtrictius injungentes, ſub interminatione divini judicii, ne circa præmiſſa contra conſcientiam quicquam mendaciter aut doloſè aſſerant vel confingant. Eorundem autem Epiſcoporum ſententias & proceſſus, quos in præmiſſis caſibus, in aliis diœceſibus duxerint faciendos, denuncient, ſeu denunciari faciant, per ſuas diœceſes convicini Epiſcopi, cùm ab eis fuerint requiſiti. Per præmiſſa quoque nullum ex tranſcurſu temporis quanticunque, vel aliàs quoquo modo locorum diœceſanis vel aliis quibuſcunque juriſdictionem habentibus in locis præmiſſis, in quibus prædicti Epiſcopi ſic expulſi juriſdictionem (ut prædicitur) c exercebunt, præjudicium generetur.

DE CAVSA POSSESSIONIS & proprietatis.

TITVLVS III.

CAP. I.

In cauſa beneficiali delata etiam per appellationem ad curiam, utraque pars poteſt petitorium & poſſeſſorium intentare. Et ante cauſæ concluſionem poteſt ſpoliatus ſuſpenſo petitorio, vel adverſarii, poſſeſſorium proſequi. Ioan. And.

Clemens V. *in concilio Vienenſi.*

CAuſa d beneficiali per appellationem ad ſedem apoſtolicam legitimè devoluta, tam appellanti, quàm appellato licere decernimus, nedum petitorium, ſed & poſſeſſorium intentare. Et in ſpoliantis odium ante cauſæ concluſionem ſuſpendere petitorium à ſe, & ab adverſario intentatum, in ſolo poſſeſſorio procedendo.

a *Al. veriſimiliter.* b *al. nequibunt.* c *al. præmittitur.* d *Vide Paul. de Caſt. conſil. 277. lib. 1. & de intellectu, Covarruviam lib. 1. Var. reſol. c. 16. num. 13.*

DE DOLO ET CONTVmacia.

TITVLVS IV.

CAP. I.

Appellans ante definitivam, etiam à definitiva, lite conteſtata, citato vel non, appellare poteſt: niſi prima appellatio fuerit frivola manifeſtè, quo caſu non appellat, tanquam manifeſtus contumax. Ioan. And.

Clemens V. *in concilio Vienenſi.*

SI ante a definitivam ſententiam, à judice qui appellando recedat, & judex ſuæ appellationi non deferens, eo citato, vel etiam non citato ulterius in cauſa procedens, contra ipſum etiam abſentem ſententiam definitivam promulget, poterit idem appellans à dicta ſententia, intra tempus debitum appellare: Niſi ejus prima appellatio eſſet frivola manifeſtè.

VT LITE PENDENTE NIL innovetur.

TITVLVS V.

CAP. I.

Si duo litigantes ſuper beneficio, moriantur: ſive utrque in curia, vel ſolus poſſidens, vel neutro poſſidente alter tantum, alter alibi moriente: ad Papam, & in converſis caſibus ad ordinarium ſpectat collatio, ſi ad alterum beneficium pertinebat. Si autem alter tantum moritur, ſi ſuperſtes, vel alius, cujus intereſt, cauſam proſequatur, ex futuro eventu apparebit, ad quem collatio ſpectat. Ioan. And.

Clemens V. *in concilio Vienenſi.*

SI duobus in Romana curia, ſuper beneficio ſibi collato litigantibus, in eadem curia mori contingat utrumque, collationem hujuſmodi beneficii ad Romanum Pontificem: ſi verò extra dictam curiam, ad ordinarium decernimus pertinere: niſi forſan aliquis ab eis in dicto beneficio jus haberet. Quòd ſi unum in dicta curia, alterum vero extra mori contingat: ſi moriens in curia beneficium poſſidebat, ad Romanum Pontificem: ſi verò alius, ad ordinarium pertineat collatio ſupradicta. Neutro autem ipſorum beneficium poſſidente, erit Romanus Pontifex, propter auctoritatis prærogativam, in collatione hujuſmodi præferendus. Si verò, alter tantummodo, ſive poſſeſſor, ſive petitor, decedat, ſi ſuperſtes, vel alius, cujus interſit, cauſam nihilominus proſequatur (cùm interim beneficium de jure conferri non poſſit) ad quem collatio ejus pertineat, futurus declarabit eventus. Nam ſi ad defunctum pertinuiſſe beneficium fuerit declaratum, pertinebit ad Papam, ſi ille in curia, vel ad ordinarium, ſi extra curiam ſit defunctus. Quòd ſi ad neutrum illud ſpectaſſe conſtiterit, ad ordinarium collatio pertinebit. Salva tamen, in præmiſſis omnibus Rom. Pont. poteſtate: ad quem eccleſiarum, perſonatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum plena & libera diſpoſitio, ex ſuæ poteſtatis plenitudine noſcitur pertinere.

CAP. II.

Lis dicitur pendere, quoad hoc, ut nihil debeat innovari, cùm citatio legitimè pervenit ad partem, vel per eam ſtetit, quo minus perveniret, cum tali expreſſione, quòd potuit inſtrui ſuper quo conveniatur. Ioan. And.

Idem.

CVm lite pendente nihil debeat innovari, litem quoad hoc pendere cenſemus, poſtquam à judice,

a *Not. quòd appellari poteſt ante definitivam, quod eſt verum indiſtinctè jure canonico, dum tamen appelletur ex cauſa rationabili. cap. ut debitus. ext. de appell. ſed de jure civili non appellatur, niſi in certis caſib. Zabarella.*

compe-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN